

VIJEĆE EUROPE
EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

ODLUKA
O DOPUŠTENOSTI

zahtjeva br. 43603/05
Stjepan RAUŠ i Biserka RAUŠ RADOVANOVIĆ
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući 2. listopada 2008. u vijeću u sastavu:

Anatoly Kovler, *predsjednik*,
Nina Vajić,
Khanlar Hajiyev,
Dean Spielmann,
Svere Erik Jebens,
Giorgio Malinverni,
George Nicolaou, *suci*

i André Wampach, *zamjenik tajnika Odjela*,

uzimajući u obzir naprijed navedeni zahtjev podnesen 8. studenog 2006. godine,
uzimajući u obzir očitovanje koje je podnijela tužena država i odgovor na očitovanje
koje je podnijela podnositeljica zahtjeva,
nakon vijećanja, odlučuje kako slijedi:

ČINJENICE

Prvi podnositelj zahtjeva, g. Stjepan Rauš rođen je 1932., a umro je 24. svibnja 2007. godine. Bio je hrvatski državljanin. Druga podnositeljica zahtjeva, gđa Biserka Rauš Radovanović hrvatska je državljanica rođena 1958. godine i živi u Varaždinu. Ona je kćer prvog podnositelja zahtjeva i njegova jedina nasljednica. Oba podnositelja zahtjeva pred Sudom je zastupao g. G. Vučetić, odvjetnik iz Varaždina. Hrvatsku Vladu („Vlada“) je zastupala njena zastupnica gđa Štefica Stažnik.

A. Okolnosti predmeta

Činjenično stanje predmeta kako su ga iznijele stranke može se sažeti kako slijedi.

Dana 2. ožujka 1981. godine upravne vlasti donijele su odluku kojom su izvlastile zemljišnu česticu u Varaždinu, zajedno sa na njoj sagrađenom kućom, radi izgradnje zgrade javne osnovne škole. U to vrijeme kuća je bila u vlasništvu prvoga podnositelja zahtjeva, koji je u njoj živio zajedno sa svojom suprugom i kćeri (drugom podnositeljicom zahtjeva). Iako je odlukom bilo određeno da kuću treba srušiti, izgleda da se to nije nikada dogodilo, i da su

podnositelji zahtjeva ostali tamo živjeti. Druga podnositeljica zahtjeva otišla je iz kuće 1984. godine nakon što se udala.

Budući da se prvi podnositelj zahtjeva i lokalne vlasti (koje su bile korisnici izvlaštenja) nisu mogli dogovoriti o iznosu naknade koju je trebalo dati za izvlaštenu imovinu, dana 13. srpnja 1981. godine pokrenut je izvanparnični postupak pred Općinskim sudom u Varaždinu, za utvrđenje navedenoga iznosa. Stranke u tom postupku bile su prvi podnositelj zahtjeva s jedne strane i lokalne vlasti s druge strane. Druga podnositeljica zahtjeva u tom je postupku bila zastupnica svoga oca.

Dana 8. svibnja 1984. godine Općinski sud je donio odluku kojom je prvom podnositelju zahtjeva dosudio naknadu u iznosu od 1.091.809,66 jugoslavenskih dinara (YUD). Dana 28. rujna 1984. godine Županijski sud u Varaždinu odbio je žalbu prvoga podnositelja zahtjeva i potvrdio prvostupanjsku odluku. Dana 5. ožujka 1987. godine Vrhovni sud je usvojio reviziju prvoga podnositelja zahtjeva, ukinuo odluke nižih sudova i vratio predmet na ponovljeni postupak prvostupanjskome sudu. Uputio je prvostupanjski sud da odredi treba li prvi podnositelj zahtjeva primiti dodatni iznos naknade, osim iznosa koji mu je već dosuđen 8. svibnja 1984. godine,.

Općinski sud u Varaždinu je dana 7. ožujka 1988. godine u ponovljenom postupku donio odluku kojom je prvom podnositelju zahtjeva dosudio dodatni iznos od 4.555.093 YUD. Dana 29. rujna 1988. godine Županijski sud u Varaždinu usvojio je žalbu prvog podnositelja zahtjeva, ukinuo prvostupanjsku odluku i vratio predmet na ponovljeni postupak.

Općinski sud u Varaždinu je dana 13. svibnja 1993. godine u ponovljenom postupku odbio zahtjev prvog podnositelja zahtjeva za dodatnu naknadu. Dana 21. listopada 1993. godine Županijski sud u Varaždinu usvojio je njegovu žalbu, ukinuo prvostupanjsku odluku i vratio predmet na ponovljeni postupak.

U ponovljenome postupku Općinski sud u Varaždinu održao je ročište 11. veljače 1994. godine. Dana 18. veljače 1994. godine stupio je na snagu novi Zakon o izvlaštenju. Kratko nakon toga predmet je upućen upravnim vlastima, i to Uredu državne uprave u Varaždinskoj županiji („Ured u Varaždinu“).

U upravnom postupku koji je slijedio Ured u Varaždinu održao je ročišta 22. rujna 1995. godine, 24. siječnja 1996. godine, 26. lipnja i 4. rujna 2001. godine te 20. prosinca 2002. godine.

Dana 30. prosinca 2002. godine Ured je donio odluku kojom je odbio zahtjev prvog podnositelja zahtjeva za dodatnu naknadu. Dana 17. veljače 2003. godine prvi podnositelj zahtjeva uložio je žalbu.

Dana 17. listopada 2003. godine Ministarstvo pravosuđa ukinulo je prvostupanjsku odluku i vratilo predmet na ponovljeni postupak.

U ponovljenome postupku Ured u Varaždinu održao je ročišta 17. veljače 2004. godine, 10. travnja, 20. rujna i 14. prosinca 2007. godine te je proveo očevide 11. i 17. rujna 2007. godine.

Prvi podnositelj zahtjeva umro je 24. svibnja 2007. godine. Dana 20. lipnja 2007. godine druga podnositeljica zahtjeva, koja je do tada sudjelovala u postupku samo kao zastupnica svoga oca, proglašena je njegovom nasljednicom te je uskoro nakon toga preuzela postupak.

Dana 31. prosinca 2007. godine Ured u Varaždinu donio je odluku kojom je drugoj podnositeljici zahtjeva odredio naknadu u iznosu od 588.800,45 hrvatskih kuna (HRK). Druga podnositeljica zahtjeva žalila se Ministarstvu pravosuđa.

Dana 16. travnja 2008. godine druga podnositeljica zahtjeva i lokalne vlasti (Grad Varaždin) sklopili su izvansudsku nagodbu kojom su se sporazumjeli da će joj isplatiti naknadu u iznosu od 706.252,47 HRK za imovinu izvlaštenu njenom ocu, a ona je odustala od

svih daljnjih zahtjeva protiv njih u odnosu na naknadu za izvlaštenu imovinu, te je pristala povući svoj zahtjev i žalbu u naprijed navedenom upravnom postupku.

B. Mjerodavno domaće pravo

1. Ustavni zakon o Ustavnom sudu

Mjerodavni dio Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (*Narodne novine*, br. 49/2002 od 3. svibnja 2002., u daljnjem tekstu „Ustavni zakon”) glasi kako slijedi:

Članak 63.

„(1) Ustavni sud će pokrenuti postupak po ustavnoj tužbi i prije no što je iscrpljen pravni put, u slučaju kad o pravima i obvezama stranke ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela nije u razumnom roku odlučio sud ili u slučaju kad se osporenim pojedinačnim aktom grubo vrijeđaju ustavna prava, a potpuno je razvidno da bi nepokretanjem ustavnosudskog postupka za podnositelja ustavne tužbe mogle nastati teške i nepopravljive posljedice.

(2) U odluci kojom usvaja ustavnu tužbu zbog nedonošenja akta u razumnom roku iz stavka 1. ovoga članka, Ustavni sud će nadležnom sudu odrediti rok za donošenje akta kojim će taj sud meritorno odlučiti o pravima i obvezama ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela podnositelja. Rok za donošenje akta počinje teći idućeg dana od dana objave odluke Ustavnog suda u «Narodnim novinama».

(3) U odluci iz stavka 2. ovoga članka Ustavni sud će odrediti primjerenu naknadu koja pripada podnositelju zbog povrede njegova ustavnog prava koju je sud učinio kada o pravima i obvezama podnositelja ili o sumnji ili optužbi zbog njegova kažnjivog djela nije odlučio u razumnom roku. Naknada se isplaćuje iz državnog proračuna u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva stranke za njezinu isplatu.“

2. Zakon o općem upravnom postupku

Mjerodavne odredbe Zakona o općem upravnom postupku (*Narodne novine*, br. 53/1991 do 8. listopada 1991.) propisuju kako slijedi:

Članak 218., stavak 1. propisuje da će u jednostavnim stvarima, u kojima nema potrebe provoditi poseban ispitni postupak, upravni organ donijeti rješenje i dostaviti ga stranci u roku od mjesec dana računajući od dana predaje zahtjeva. U svim drugim, složenijim predmetima, organ će donijeti rješenje i dostaviti ga stranci u roku od dva mjeseca.

Članak 218., stavak 2. propisuje da stranka o čijem zahtjevu odluka nije donesena i dostavljena joj u rokovima iz stavka 1. ima pravo žalbe (žalba zbog šutnje administracije) kao da je njezin zahtjev odbijen.

Članak 247., stavak 1. propisuje da se rješenje o žalbi mora donijeti i dostaviti stranci čim je to moguće, a najkasnije u roku od dva mjeseca računajući od dana predaje žalbe.

Članak 246., stavak 1. propisuje da će drugostupanjski upravni organ koji odlučuje o žalbi zbog šutnje administracije tražiti da mu prvostupanjski organ priopći razloge za nedonošenje rješenja. Ako utvrdi da to što rješenje nije doneseno zbog krivnje stranke ili iz drugih opravdanih razloga, drugostupanjski organ će odrediti prvostupanjskom organu da donese rješenje u roku od mjeseca dana. Ako utvrdi da nedonošenje rješenja nije bilo opravdano, zatražit će spis predmeta.

Članak 246., stavak 2. propisuje da će drugostupanjski organ donijeti svoje rješenje ako spis predmeta sadrži dovoljno informacija. Inače će prvo sam provesti postupak i izvesti

dokaze, i tada donijeti rješenje. Iznimno, ako smatra da bi taj postupak bio brži i ekonomičniji naložiti će prvostupanjskom organu da provede postupak i izvede dokaze u određenome roku, nakon čega će sam riješiti stvar. Takvo je rješenje konačno.

3. Zakon o upravnim sporovima.

Mjerodavne odredbe Zakona o upravnim sporovima (*Narodne novine*, br. 53/1991, 9/92 i 77/92) propisuju kako slijedi:

Članak 26. stavak 1. propisuje da ako drugostupanjski organ nije u roku od 60 dana donio rješenje o žalbi stranke protiv prvostupanjskog rješenja, a ne donese ga ni po ponovljenom zahtjevu u daljnjem roku od 7 dana, stranka može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom (tužba zbog šutnje administracije) kao da joj je žalba odbijena.

Članak 26., stavak 2. propisuje da kad prvostupanjski organ ne donese rješenje protiv kojeg nije dopuštena žalba, stranka može pokrenuti upravni spor izravno pred Upravnim sudom.

Članak 26., stavak 3. propisuje da ako prvostupanjski organ protiv čijeg akta ima mjesta žalbi nije u roku od šezdeset dana donio nikakvo rješenje o zahtjevu stranke, stranka ima pravo obratiti se svojim zahtjevom drugostupanjskom upravnom organu. Protiv rješenja drugostupanjskog organa stranka može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom, a ako taj organ ne donese rješenje, stranka može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom uz uvjete iz stavka 1.

Članak 42., stavak 5. propisuje da kad Upravni sud, odlučujući o tužbi zbog šutnje administracije, uvaži tužbu, on će ili uputiti tuženi upravni organ kako odlučiti o predmetu o pravnim pitanjima, ili će sam donijeti rješenje o zahtjevu (postupajući kao sud pune nadležnosti iz stavka 2., članka 64.).

Članak 64., stavak 1. propisuje da će, u ovrsi presude donesene na temelju članka 42., stavka 5. upravni organ donijeti svoju odluku odmah, a najkasnije u roku od 30 dana. Inače, stranka može posebnim podneskom tražiti da on to učini. Ako taj organ ne donese akt u roku od sedam dana od tog traženja, stranka može uputiti zahtjev Upravnom sudu.

Članak 64., stavak 2. propisuje da će, ako bude postavljen takav zahtjev, Upravni sud prvo zatražiti od nadležnog organa obavijest o razlozima zbog kojih nije donio upravni akt. Nadležni organ dužan je dati tu obavijest odmah, a najkasnije u roku od sedam dana. Ako on to ne učini, ili ako dana obavijest ne opravdava neizvršenje sudske presude, Upravni sud će donijeti rješenje koje u svemu zamjenjuje akt nadležnog organa.

PRIGOVORI

1. Podnositelji zahtjeva prigovaraju na temelju članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju da su povrijeđena njihova vlasnička prava time što nisu mogli dobiti naknadu za svoju izvlaštenu imovinu.

2. Nadalje prigovaraju na temelju članka 8. Konvencije da su lišeni doma bez naknade, što ih je učinilo beskućnicima.

3. Podnositelji zahtjeva također prigovaraju na temelju članka 6., stavka 1. i članka 13. Konvencije radi duljine i poštenosti postupka.

4. Na kraju, podnositelji zahtjeva prigovaraju na temelju članka 14. Konvencije zajedno sa člankom 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju da je protiv njih, u uživanju njihovih vlasničkih prava, izvršena diskriminacija.

PRAVO

A. Pravne posljedice smrti prvog podnositelja zahtjeva

U svome pismu Sudu od 3. srpnja 2007. godine druga podnositeljica zahtjeva obavijestila je Sud da je prvi podnositelj zahtjeva umro 24. svibnja 2007. godine i da je ona preuzela domaći postupak. Dostavila je smrtni list i odluku javnoga bilježnika od 20. lipnja 2007. godine kojom je proglašena njegovim jedinim nasljednikom. Isto je tako izjavila da ona, kao jedini nasljednik prvoga podnositelja zahtjeva, „ima pravo preuzeti postupak pred Europskim sudom za ljudska prava nakon pokojnoga podnositelja zahtjeva“ te zatražila da Sud „nastavi postupak“. Vlada nije osporila taj zahtjev.

Sud smatra da je druga podnositeljica zahtjeva izrazila želju da nastavi postupak u predmetu ne samo u svoje ime nego i umjesto svoga oca, te da ona ima aktivnu legitimaciju to učiniti.

B. Navodna povreda članka 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju

Podnositelji zahtjeva prigovaraju zbog propuštanja upravnih vlasti da im isplate naknadu za izvlaštenu imovinu prvoga podnositelja zahtjeva. Pozivaju se na članak 1. Protokola br. 1. koji glasi kako slijedi:

Članak 1. Protokola br. 1.

"Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svojega vlasništva. Nitko se ne smije lišiti svoga vlasništva, osim u javnom interesu, i to samo uz uvjete predviđene zakonom i općim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primijeni zakone koje smatra potrebnima da bi uredila upotrebu vlasništva u skladu s općim interesom ili za osiguranje plaćanja poreza ili drugih doprinosa ili kazni."

Vlada osporava dopuštenost ovoga prigovora s dva osnova: tvrde da se druga podnositeljica zahtjeva ne može smatrati žrtvom povrede kojoj prigovara, te da podnositelji zahtjeva nisu iscrpili domaća pravna sredstva.

1. Tvrđnje stranaka

(a) Status žrtve druge podnositeljice zahtjeva

U svom očitovanju od 16. svibnja 2007. godine Vlada tvrdi da druga podnositeljica zahtjeva nije sada niti je ikada bila vlasnica izvlaštene imovine. Štoviše, budući da je zastupala svoga oca, ona nije bila stranka u postupku kojemu prigovara. Stoga, po mišljenju Vlade, ne može tvrditi da je žrtva navodne povrede prava na mirno uživanje vlasništva.

U svom odgovoru na očitovanje Vlade od 3. srpnja 2007. godine druga podnositeljica zahtjeva odgovorila je da u zahtjevu Sudu nije tvrdila niti da je bila žrtva, niti da je bila vlasnica izvlaštene imovine, niti stranka u postupku kojemu prigovara, pa čak niti podnositeljica zahtjeva. Ona je samo zastupala svojega oca u pobijanome postupku. Stoga je Sudu ostavila da odluči treba li je smatrati žrtvom navodne povrede.

(b) Neiscrpljivanje domaćih pravnih sredstava

Vlada nadalje primjećuje da su podnositelji zahtjeva u stvari prigovarali duljini domaćega postupka za utvrđenje iznosa naknade za izvlaštenu imovinu, i da se nakon stupanja na snagu Zakona o izvlaštenju iz 1994. godine taj postupak vodio pred upravnim vlastima, na temelju Zakona o općem upravnom postupku. Ovaj posljednji zakon (članci 218. i 246.) zajedno sa Zakonom o općem upravnom postupku (članak 26.) sadrži sustav pravnih lijekova protiv šutnje administracije – žalbu i posebnu tužbu zbog šutnje administracije – koje strankama u upravnom postupku daju mogućnost spriječiti nepotrebna odugovlačenja pred tim vlastima i brzo pokrenuti postupak pred Upravnim sudom (vidi u prednjem tekstu pod „Mjerodavno domaće pravo“). Međutim, Vlada tvrdi da su podnositelji zahtjeva propustili iskoristiti ta pravna sredstva i na taj način ubrzati postupak kojemu prigovaraju.

Podnositelji zahtjeva prigovaraju da se pravna sredstva koja predlaže Vlada ne mogu smatrati djelotvornima u praksi. S obzirom na to da su domaće vlasti bile tako neučinkovite da čak i nakon 26 godina nisu uspjele okončati postupak, podnositelji zahtjeva smatraju da bi pribjegavanje bilo kojem daljnjem pravnom sredstvu u istome predmetu bilo potpuno beskorisno.

2. Ocjena Suda

Sud primjećuje da su 16. travnja 2008. godine druga podnositeljica zahtjeva i lokalne vlasti postigli izvansudsku nagodbu kojom su se suglasili isplatiti joj naknadu uz iznosu od 706.252,47 hrvatskih kuna (HRK) za imovinu izvlaštenu njenome ocu, time da se ona odrekla svih daljnjih zahtjeva protiv njih u odnosu na naknadu za izvlaštenu imovinu, te da je pristala povući svoj zahtjev i žalbu u naprijed navedenom upravnom postupku. U takvim okolnostima Sud smatra da podnositelji zahtjeva više ne mogu tvrditi da su žrtve navodne povrede njihovoga prava na mirno uživanje vlasništva, u smislu članka 34. Konvencije.

S obzirom na ovaj zaključak, nije potrebno da Sud ispita prigovore Vlade koji se odnose na status žrtve druge podnositeljice zahtjeva u razdoblju prije izvansudske nagodbe, i na propuštanje podnositelja zahtjeva da iscrpe domaća pravna sredstva.

C. Navodna povreda članka 8. Konvencije

U svome zahtjevu podnositelji zahtjeva prigovaraju na temelju članka 8. Konvencije da su lišeni svoga doma i da su stoga postali beskućnici. Međutim, u svome odgovoru na očitovanje Vlade preformulirali su svoj prigovor na temelju toga članka i prigovorili nepostojanju naknade za izvlaštenje te nametanju najamnine. Članak 8. u svojem mjerodavnome dijelu glasi kako slijedi:

"1. Svatko ima pravo na poštovanje svoga privatnog i obiteljskog života, doma i dopisivanja.

2. Javna vlast se neće miješati u ostvarivanje tog prava, osim u skladu sa zakonom i ako je u demokratskom društvu nužno radi interesa državne sigurnosti, javnog reda i mira, ili gospodarske dobrobiti zemlje, te radi sprečavanja nereda ili zločina, radi zaštite zdravlja ili morala ili radi zaštite prava i sloboda drugih."

Vlada je osporila dopuštenost ovoga prigovora po tri osnova. Tvrde da se druga podnositeljica zahtjeva ne može smatrati žrtvom povrede kojoj prigovara, da prvi podnositelj zahtjeva nije iscrpio domaća pravna sredstva i da je u svakome slučaju njihov prigovor očigledno neosnovan.

1. Tvrđnje stranaka

(a) Položaj žrtve druge podnositeljice zahtjeva

Vlada primjećuje da je druga podnositeljica zahtjeva iselila iz kuće 1984. godine, nakon što se udala, i da je od tada stalno živjela sa svojom obitelji na drugoj adresi. Stoga Vlada smatra da ona ne može tvrditi daje žrtva navodne povrede prava na poštivanje njenoga doma.

Druga podnositeljica zahtjeva odgovorila je da njen brak i njen naknadni odlazak iz kuće njenih roditelja nisu mogli raskinuti njene veze sa kućom u kojoj je odrasla.

(b) Neiscrpljenje domaćih pravnih sredstava

Vlada nadalje tvrdi da prvi podnositelj zahtjeva nije nikada postavio taj prigovor pred domaćim vlastima. Posebice, on je mogao, pozivajući se na članak 34., stavak 1. Konvencije koji jamči pravo na poštivanje nečijega doma, i članak 8. Konvencije, podnijeti ustavnu tužbu na temelju članka 63. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu. Ta odredba *inter alia* dozvoljava, pokretanje postupka pred Ustavnim sudom povodom takvoga prigovora čak i prije nego budu iscrpljena sva pravna sredstva, ako pobijani akt grubo krši ustavna prava i ako je jasno da bi podnositelj tužbe mogao biti izložen teškim i nepopravljivim posljedicama. On to međutim nije nikada učinio.

Podnositelji zahtjeva ponovili su iste tvrdnje kao i u svome odgovoru na Vladin prigovor o neiscrpljivanju uložen u odnosu na njihov prigovor na temelju članka 1. Protokola b.r 1. (vidi naprijed u ovoj odluci).

c) Je li prigovor očigledno neosnovan

Na kraju, Vlada tvrdi da nije bilo miješanja u pravo podnositelja zahtjeva na poštivanje njihovoga doma. Suprotno tvrdnjama podnositelja zahtjeva, dotična kuća nije srušena i prvi podnositelj zahtjeva nastavio je živjeti u njoj, a druga podnositeljica zahtjeva otišla je iz kuće 1984. godine. Štoviše, domaće vlasti nisu nikada pokušale prvoga podnositelja zahtjeva iseliti iz kuće.

Podnositelji zahtjeva su odgovorili da je prvi podnositelj zahtjeva bio prisiljen ostati u kući jer zbog niskoga iznosa naknade koja mu je dosuđena odlukom Općinskoga suda u Varaždinu od 8. svibnja 1984. godine nije mogao pronaći drugi odgovarajući smještaj. Štoviše, iako je istina da vlasti nisu tražile njegovo iseljenje iz kuće, oni su ipak tražili da on za nju plaća najamninu.

2. Ocjena Suda

Sud ne nalazi potrebnim ispitati sve prigovore koje je postavila Vlada jer je ovaj prigovor u svakome slučaju nedopušten iz slijedećih razloga.

Sud primjećuje da podnositelji zahtjeva u svom zahtjevu tvrde da su bili lišeni svoga doma i na taj način postali beskućnici. Kad je Vlada osporila ove činjenice, podnositelji zahtjeva nisu pokušali pobiti Vladine tvrdnje nego su preformulirali svoj prigovor, prigovarajući nepostojanju naknade za izvlaštenje i nametanju najamnine.

Glede prvoga podnositelja zahtjeva, Sud prvo bilježi da je on ostao živjeti u kući do svoje smrti 24. svibnja 2007. godine, i da domaće vlasti nikada nisu tražile njegovo iseljenje. Sud također ponavlja da pitanja povezana s najamninom spadaju izvan domašaja članka 8. Konvencije (vidi predmet *Langborger v. Sweden*, 22. lipnja 1989., Series A, br. 155).

Glede druge podnositeljice zahtjeva, Sud bilježi da je ona prestala živjeti u kući još 1984. godine, nakon što se udala, te da je negdje drugdje osnovala dom. Osim svoje tvrdnje da to nije raskinulo njene veze s kućom u kojoj je odrasla, druga podnositeljica zahtjeva nije dostavila nikakve dokaze koji bi Sudu omogućili zaključiti da je u razdoblju nakon 1984. godine zadržala „dovoljne i stalne veze“ s kućom da bi se ona mogla smatrati „domom“ u smislu članka 8. Konvencije (vidi, podrazumijevajući obratno, odluku u predmetu *Mckay-Kopecka v. Poland* (dec.) br. 45320/99, 19. rujna 2006.).

Slijedi da je ovaj prigovor nedopušten na temelju članka 35., stavka 3. kao očigledno neosnovan i da ga treba odbiti na temelju članka 35., stavka 4. Konvencije.

D. Navodne povrede članka 6., stavka 1. Konvencije

Podnositelji zahtjeva također prigovaraju na temelju članka 6., stavka 1. Konvencije radi duljine i poštenosti postupka. Članak 6. u svom mjerodavnom dijelu glasi kako slijedi:

“Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi...svatko ima pravo da .. sud u razumnom roku ispita njegov slučaj.“

Glede prigovora podnositelja zahtjeva koji se odnosi na duljinu postupka, Sud prvo ponavlja da kad prema domaćem zakonodavstvu podnositelj zahtjeva treba iscrpiti prethodni upravni postupak prije nego što se može obratiti sudu, postupak pred upravnim vlastima treba uključiti u izračunavanje ukupne duljine postupka u smislu članka 6. Konvencije (vidi, na primjer, *Kiurkchian v. Bulgaria*, br. 44626/98, st. 51., 24. ožujka 2005.). Sud međutim primjećuje da je u ovome predmetu postupak za utvrđenje iznosa naknade za izvlaštenu imovinu, to jest, „građansko pravo“ podnositelja zahtjeva u smislu članka 6. Konvencije u razdoblju nakon stupanja na snagu Konvencije u odnosu na Hrvatsku (5. studeni 1997. godine) bio u tijeku isključivo pred upravnim vlastima: Ured u Varaždinu i Ministarstvo pravosuđa. Prije nego što je došao do neke sudbene vlasti (u ovome predmetu do Upravnoga suda) postupak je završio izvansudskom nagodbom od 16. travnja 2008. godine. To može pokrenuti pitanje je li članak 6. uopće primjenjiv na postupak o kojemu se ovdje radi. Međutim, Sud smatra da se ne treba baviti pitanjem primjenjivosti članka 6. u ovome predmetu jer je ovaj prigovor, čak i ako se pretpostavi da je taj članak primjenjiv, u svakome slučaju nedopušten iz slijedećih razloga.

Sud bilježi da kad je Ured u Varaždinu prekoračio zakonski rok od šezdeset dana za donošenje svoje odluke, niti jedan podnositelj zahtjeva nije pokušao ubrzati postupak kojemu se prigovara podnošenjem žalbe zbog šutnje administracije Ministarstvu pravosuđa. Oni nisu ni podnijeli tužbu zbog šutnje administracije kad Ministarstvo pravosuđa nije odlučilo o njihovim žalbama u istome zakonskome roku.

U takvim je okolnostima, s obzirom na to da su podnositelji zahtjeva imali na raspolaganju sredstva za ubrzanje postupka, ali ih nisu iskoristili, ovaj prigovor nedopušten na temelju članka 35., stavka 1. zbog neiscrpljenja domaćih pravnih sredstava, te ga treba odbiti na temelju članka 35., stavka 4. Konvencije (vidi predmete *Štajcar v. Croatia*, (dec.), br. 46279/99, 20. siječnja 2000., *Sirc v. Slovenia* (dec.), br. 44580/98, 16. svibnja 2002. i, *mutatis mutandis*, *Bašić v. Austria*, br. 29800/96, st. 34.-40., ECHR 2001-I i *Pallanich v. Austria*, br. 30160/96, st. 27.-33., 30. siječanj 2001.).

Glede prigovora podnositelja zahtjeva koji se odnosi na poštenost postupka, Sud bilježi da su druga podnositeljica zahtjeva i lokalne vlasti 16. travnja 2008. godine sklopili izvansudsku nagodbu kojom je ona *inter alia* pristala, za ugovoren iznos naknade, povući i svoj zahtjev i žalbu u postupku o kojemu se radi.

U takvim okolnostima Sud nalazi da je ovaj prigovor nedopušten prema članku 35., stavku 3. Konvencije kao očigledno neosnovan i da ga treba odbiti na temelju članka 35., stavka 4. Konvencije.

E. Navodna povreda članka 14. Konvencije u svezi sa člankom 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju

Na kraju, podnositelji zahtjeva prigovaraju na temelju članka 14. Konvencije, zajedno s člankom 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju da je protiv njih izvršena diskriminacija u uživanju njihovog prava iz Konvencije, na poštivanje njihove imovine. Članak 14. glasi kako slijedi:

"Uživanje prava i sloboda koje su priznate u ovoj Konvenciji osigurat će se bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi, kao što je spol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijed, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili društveno podrijetlo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje ili druga okolnost."

Sud smatra da je ovaj prigovor u cijelosti nepotkrijepljen. Stoga je nedopušten na temelju članka 35., stavka 3. kao očigledno neosnovan i treba ga odbiti na temelju članka 35. stavka 4. Konvencije.

Iz tih razloga Sud jednoglasno

Utvrđuje da je zahtjev nedopušten.

André Wampach

zamjenik Tajnika

Anatoly Kovler

Predsjednik